

TDOK-nummer

TDOK 2014:0498

Dokumentdatum

2023-02-28

Version

4.0

Fastställt av

Chef VO Underhåll

Gäller från

2023-02-28

Ersätter

3.0

Skapat av

Eriksson Ulf

Konfidentialitetsnivå

1 Ej känslig

BVS 544.94009 - Behörighet, Ibruktagebesiktningsman signalteknik

Detta dokument ingår i Trafikverkets säkerhetsstyrningssystem för järnväg. Se särskilda regler för förvaltning av Säkerhetstillstånd.

Innehållsförteckning

1	Syfte	2
2	Omfattning	2
3	Hjälpmedel och referenser	2
4	Definitioner och förkortningar	2
5	Ansvar	3
5.1	Krav på företag	3
5.2	Krav på besiktningsman	3
5.3	Övriga krav	3
6	Behörighetskrav på besiktningsman	4
6.1	Egenskaper	4
6.2	Kunskaper	4
6.3	Erfarenheter	5
6.3.1	Ny behörighet	5
6.3.2	Förnyad behörighet	5
6.3.3	Utökad behörighet	5
6.4	Övriga krav	5
6.5	Klassificering av behörighet	6
7	Behörighetsprövning	6
7.1	Underlag för beslut om behörighet	6
7.2	Registrering av behörighet	6
7.3	Behörighets giltighet	7
7.4	Revision	7
7.5	Återkallelse av behörighet	7
	Versionslogg	9

TDOK-nummer

TDOK 2014:0498

Version

4.0

1 Syfte

Denna standard ska tillämpas för att skapa ett system för och ett gemensamt synsätt vid urval och bedömning av ibruktagandebesiktningsmän.

2 Omfattning

Denna standard beskriver:

- Krav på organisationsenhet eller det företag som genomför besiktning i signalanläggningar.
- Behörighetskrav för signalteknisk ibruktagandebesiktningsman, fortsättningsvis benämnd besiktningsman.
- Grundläggande rutiner för behörighetsprovning.

Den personliga behörigheten innebär att en person bedömts inneha kompetens för att utföra ibruktagandebesiktning (fortsättningsvis benämnd besiktning) inom angiven besiktningsklass.

Denna behörighet ska kompletteras med en acceptans kopplat till varje uppdrag. Besiktning ska utföras enligt TDOK 2014:0492 (tidigare BVS 544.92100).

3 Hjälpmedel och referenser

3.1 Hjälpmedel

Intet.

3.2 Referenser

TDOK 2014:0230
TRVINFRA-00308

Trafikverkets kompetenskrav för tillträdes- och trafiksäkerhetsfunktioner.
Ibruktagande- och kontrollbesiktning.

4 Definitioner och förkortningar

4.1 Definitioner

Intet.

4.2 Förkortningar

Intet.

TDOK-nummer

TDOK 2014:0498

Version

4.0

5 Ansvar

Den organisationsenhet eller det företag som genomför besiktningar i signaltekniska säkerhetsanläggningar ska ha ansvariga personer anställda som ansvarar för:

- Expertstöd (teknikansvarig).
- Regelansvar med avseende på styrande dokument.
- Utredare eller kontaktperson för signaltekniska avvikelser.

Dessa ansvariga personer

- ska ha innehaft behörighet som signalsäkerhetsfunktionär i minst 6 år, utfärdad av Trafikverket
- kan inte vara samma person
- ska arbeta inom det signaltekniska området med Trafikverkets signalanläggningar
- ska kontinuerligt följa utvecklingen inom sitt ansvarsområde.

5.1 Krav på företag

Trafikverket Verksamhetsområde Underhåll genomför en bedömning vid ett möte med de företag som första gången ansöker om behörighet för anställd personal.

Följande ingår i bedömningen

- Organisationsenhetens eller företagets fastställda och dokumenterade rutiner och kontrollsystem för hantering av åtgärder enligt denna standard.
- Kompetensen hos de ansvariga personerna enligt avsnitt "Ansvar" ovan.

5.2 Krav på besiktningsman

Besiktningsmannens primära ansvar är att genomföra ibruktagandebesiktning enligt TRVINFRA-00308 Ibruktagande- och kontrollbesiktning.

Besiktningsmannen ska vara fri från sådan påverkan som kan inverka negativt på arbetet och dess kvalitet.

Trafikverket Verksamhetsområde Investering/TSS-funktionen ska göra en bedömning av varje enskilt besiktningsuppdrag. Bedömningen ska baseras på bl.a. uppdragets omfattning och svårighetsgrad¹. Baserat på denna bedömning accepteras en eller flera generellt behöriga besiktningsmän för uppdraget. Besiktningsmannens primära ansvar är att genomföra ibruktagandebesiktning enligt gällande planering och enligt gällande normer.

Besiktningsman ska bedöma om uppdrag ligger inom vederbörandes kompetensområde. Om så inte är fallet ska denne, utan dröjsmål, anmäla detta till sin chef som ansvarar för att omfördela uppdraget.

5.3 Övriga krav

De företag som genomför ibruktagandebesiktningar i Trafikverkets säkerhetsanläggningar ska delta med minst en representant på seminarier som anordnas av Trafikverket.

¹ Vid bedömning av svårighetsgrad kan bl.a. följande faktorer värderas:

- Om anläggningar är utförda med beprövade tekniska lösningar.
- Om de är utförda enligt välkänd standard för anläggningstypen, ofta baserat på stomritningar eller individualiseringar i normalläge.
- Signalställverks omfattning vad beträffar bl.a. antalet möjliga rörelsevägar.
 - Om anläggningar innehåller sällan förekommande funktioner som t.ex. rörliga broar.

TDOK-nummer

TDOK 2014:0498

Version

4.0

6 Behörighetskrav på besiktningsman

Vid urval ska nedan angivna krav uppfyllas.

6.1 Egenskaper

Vid bedömning av den sökande ska följande egenskaper beaktas:

- Integritet och insikt att avsäga sig uppdrag för vilket kompetens är bristfällig.
- God signalteknisk analysförmåga.
- God stresstålighet, iakttagelseförmåga, ansvarskänsla och gott omdöme.
- Förmåga att arbeta på ett metodiskt vis.
- Förmåga att kunna rapportera anmärkningar på ett klart och entydigt sätt.
- Förmåga att leda och instruera personal samt fördela arbetsuppgifter.

6.2 Kunskaper

Besiktningsman ska ha kunskaper om:

- Ibruktagandebesiktning enligt TRVINFRA-00308 Ibruktagande- och kontrollbesiktning.
- De signaleringskrav som gäller projektering och utformning av signaltekniska objekt motsvarande Järnvägsskolans grundutbildning i signalteknik för ingenjörer, med kurskoderna BSIÖG1-BSIÖG3.
- Konstruktion och funktion hos anläggning i sökt besiktningsklass, motsvarande BSIÖG1-3 och andra anläggningsspecifika kurser².
- Besiktningsåtgärder och normer som styr besiktning, motsvarande Järnvägsskolans utbildning med kurskod BSIÖSB.
- Elsäkerhetsverkets bestämmelser för arbete på elektrisk lågspänningsanläggning.

² Exempel på sådana är utbildningar på ställverk mod 85, hybridlinjeblockering, fjärrstyrningsutrustning m.m.

TDOK-nummer

TDOK 2014:0498

Version

4.0

6.3 Erfarenheter

Den sökande ska ha erfarenhet av arbete med signaltekniska anläggningar såsom projektering, granskning, underhåll, byggnation eller besiktning enligt nedanstående.

Ny behörighet söks av person som inte tidigare varit behörig och av person vars behörighets giltighet har upphört. Förnyad och utökad behörighet söks av en person som innehar behörighet.

6.3.1 NY BEHÖRIGHET

Den som söker ny behörighet för första gången eller efter det att en tidigare behörighet förfallit ska:

- Under minst ett år efter avslutad signalteknisk grundutbildning och sammanlagt under minst två år ha arbetat med signaltekniska anläggningar i de besiktningsklasser som ansökan gäller.
- Under sex månader direkt föregående ansökningstillfället ha medverkat vid besiktningsklasser.

6.3.2 FÖRNYAD BEHÖRIGHET

Den som söker förnyad behörighet ska:

- Under tiden från föregående behörighetsprövning ha arbetat med anläggningar i de besiktningsklasser¹ inom vilka behörighet innehas.
- Ha utfört besiktningsklasser i någon eller några besiktningsklasser.

6.3.3 UTÖKAD BEHÖRIGHET

Den som söker utökad behörighet ska:

- Under tiden från föregående behörighetsprövning ha medverkat i besiktning inom de tillkommande klasser som utökningen gäller.

6.4 Övriga krav

Besiktningsman ska uppfylla hälsokrav² enligt § 8 andra stycket 3 i TSFS 2019:112 samt ändring i TSFS2022:43.

Besiktningsman ska även genomgått säkerhetsprövning³ enligt Säkerhetsskyddslag 2018:585, säkerhetsklass 3, med godkänt resultat.

Det åligger behörig besiktningsman att kontinuerligt följa utvecklingen inom behörighetsområdet. Och vid behov inhämta information inom detta.

¹ För besiktningsklasser med anläggningstyper som är få till antalet eller av annan anledning erbjuder knappa möjligheter till praktiskt arbete kan detta krav ersättas med självstudier eller repetitionsutbildning.

² Exempel på yrkesroller som innehåller funktioner enligt 8 § andra stycket 3 är besiktningsman och signalsäkerhetskontrollant.

³ En anställning eller något annat deltagande i säkerhetskänslig verksamhet ska placeras i säkerhetsklass 3, om den anställda eller den som på annat sätt deltar i verksamheten

1. får del av uppgifter i säkerhetsskyddsklassen konfidentiell,

2. i ringa omfattning får del av uppgifter i säkerhetsskyddsklassen hemlig, eller

3. till följd av sitt deltagande i verksamheten har möjlighet att orsaka en inte obetydlig skada för Sveriges säkerhet.

TDOK-nummer

TDOK 2014:0498

Version

4.0

6.5 Klassificering av behörighet

Behörighet för besiktningsman delas in i klasser och finns att ansöka om på Trafikverket.se.

Behörighet kan sökas för

- Y/ytte anläggningsdel
- I/inre anläggningsdel
- F/validering.

För varje klass gäller att den sökande ska uppfylla krav enligt andra punktsatsen i avsnitt 6.2 och tillämpliga delar av avsnitt 6.3 i denna standard.

Ytterligare anläggningar eller anläggningsdelar av lokal eller annan särart kan tillföras i ansökningsrutan ”Ansökan om klass som ej finns fördefinierad”.

7 Behörighetsprövning

För behörighetsprövning ansvarar Trafikverket Verksamhetsområde Underhåll. Underlag för prövning ska levereras av den organisationsenhet eller det företag som ansöker om behörighet för anställd.

Trafikverket Verksamhetsområde Underhåll ska utse en handläggare som bereder beslut genom att opartiskt kontrollera och bedöma ansökan. Handläggare kan komplettera informationen om den sökande genom att:

- Begära in yttrande från den eller de som har god kännedom om den sökande.
- Genomföra en intervju med den sökande.

Trafikverket utfärdar behörighetsbevis enligt förlaga i bilaga 1. Beslut och underlag för detta ska arkiveras.

7.1 Underlag för beslut om behörighet

Underlag för beslut om behörighet utgörs av ansökningsformulär som finns på Trafikverket.se.

Ansökningsformuläret ska innehålla följande för ny och utökad behörighet:

- Text som beskriver den sökandes erfarenheter inom sökt klass/er.
- Utbildningsintyg för genomförda kurser för sökt klass/er.

Ansökningsformuläret kan vid behov förses med bifogade filer som närmare beskriver den sökandes erfarenhet samt kompetens.

Om giltighetstiden gått ut för tidigare behörighet vid ansökningstillfället och uppehållet är mer än 6 månader hanteras ansökan som ny.

Ansökningsformuläret ska attesteras av den person som ansökan gäller och dennes ansvarige chef. Med attesten intygar chefen uppgifternas riktighet samt att den sökandes egenskaper överensstämmer med kraven enligt punkt 6.1 och att övriga krav i denna standard är uppfyllda.

7.2 Registrering av behörighet

En förteckning över utfärdade behörigheter för besiktningsmän med besiktningsklass och giltighetstid förs av Trafikverket.

TDOK-nummer

TDOK 2014:0498

Version

4.0

7.3 Behörighets giltighet

Behörighet gäller inom hela Trafikverket under två år från utfärdande. Ny ansökan om behörighet ska göras:

- Om behörig besiktningsman byter arbetsgivare.
- Vid förändring av besiktningsklass enligt punkt 6.5.
- Vid förnyelse av behörighet, senast två månader innan befintlig behörighet löper ut.

7.4 Revision

Företag med behörig personal enligt denna standard kan komma att bli föremål för Trafikverkets revision.

7.5 Återkallelse av behörighet

Om brister i planering eller genomförande av en ibruktagandebesiktning eller annan avvikelse som fordrar utredning inträffar skall den inblandade ibruktagandebesiktningsmannens samtliga behörigheter bli vilande genom företagets försorg och rapportering ska omgående ske till Trafikverket.

Om den inblandade signalsäkerhetsfunktionären innehar behörigheter som SISÄ-kontrollant eller säkerhetsgranskare ska även dessa bli vilande.

Baserat på utredningens resultat ska besiktningsmannens arbetsgivare föreslå åtgärder för att hantera situationen. En handlingsplan ska tas fram av företaget för den aktuella avvikelsen.

Inkomna underlag bedöms av Trafikverket som därefter aktiverar behörigheten.

Beroende på avvikelstens art och de omständigheter som förelegat kan behörigheten återkallas helt eller delvis av Trafikverket.

SLOPPAT
2026-06-17, ERSATT AV: TRV-RA-20

Som signalteknisk ibruktagandebesiktningsman

Tilldelad

Namn: *Sven Besiktningsman*

Personnummer: *xxyyzz-nnnn*

Stationeringsort: *Vinkelboda*

Besiktningsklass

Mod 59 Y, I och F

Reläbaserad linjeblockering Y och I

ATC fasta informationspunkter Y och F

EBISAT 890 understation I och F

Utfärdat av: *Anläggningsområde XX*

Ort och datum: *X-stad 2009-12-22*

Underskrift:

Giltigt t.o.m. *2011-12-22*

TDOK-nummer
TDOK 2014:0498

Version
4.0

Versionslogg

Fastställd version	Dokumentdatum	Ändring	Namn
4.0	2023-02-28	Ansvar, ansökan, behörighetsprövning, återkallelse	Guido Gustafsson
3.0	2020-03-31	Hälsokrav, säkerhetsskyddslag	Guido Gustafsson
2.0	2018-01-16	Säkerhetsprövning	Guido Gustafsson
1.0	2015-04-01	Konvertering till TDOK	Dahlin Sabina
BVS 544.94009 version 2	2009-01-19	Utgiven som standard	
BVF 544.94009 version 1	2001-01-19		

SLOPPAT
2026-06-17, ERSATT AV: TRVINFRA-00320